

't Seghen Waert

Historisch Genootschap Oud Soetermeer
jaargang 41 nr. 2, 2022

Contact

Dorpsstraat 132, 2712 AN Zoetermeer, tel. (079) 319 06 83

info@oudsoetermeer.nl

Ledenadministratie en bezorging: ledenadministratie@oudsoetermeer.nl, tel. (079) 331 58 28

Dagelijks bestuur

dhr. J. de Ruiter, voorzitter@oudsoetermeer.nl, tel. 06 21265975

dhr. H. Middendorp, secretaris@oudsoetermeer.nl

dhr. P.A. Bekking, penningmeester@oudsoetermeer.nl, (079) 341 94 90

Werkgroepen en commissies

Werkgroep Collectie: collectie@oudsoetermeer.nl

Commissie Historisch Erfgoed: che@oudsoetermeer.nl

Genealogische Werkgroep: gwz@oudsoetermeer.nl

Leesgroep Lastige Letters: paleografie@oudsoetermeer.nl

Filmwerkgroep: wbbg@oudsoetermeer.nl

Bankrekeningnummer

NL 68 ABNA 06 13 09 20 07

Colofon

Uitgave: Historisch Genootschap Oud Soetermeer; ISSN: 1384-7260

Redactie: P. Drapers, R. Grootveld, R. Tousain, T. Vermeulen

redactie@oudsoetermeer.nl

Vormgeving: R. Tousain

Afbeeldingen zijn afkomstig uit de collectie van Oud Soetermeer, tenzij anders vermeld.

www.oudsoetermeer.nl

Omslag

De familie Bieler schonk dit schilderij van de Leidsewallen door G.F. van Schagen (1895-1965) onlangs aan het Historisch Genootschap.

Blijf gezond, blijf in beweging!

#ommetje

Wandelen begint natuurlijk bij

Herwijnen

Wandelspecialzaak.nl

Dorpsstraat 66 - Zoetermeer - (079) 316 35 51

INHOUD

Martien van der Hagen en 125 jaar Nutricia in Zoetermeer

2

Ton Vermeulen

Meer dan 125 jaar geleden richtte Martinus van der Hagen Nutricia op. Hij was geboren in het Brabantse Sint Oedenrode in 1861 en gaat 'op school' op het Bisschoppelijk College in Roermond. Daar sluit hij een levenslange vriendschap met Hein Deckers. Samen met hem zet hij in Rotterdam een margarinefabriek op, maar deze Hein komt in het hele verhaal niet voor, maar het is nagenoeg zeker dat hij ook aan de wieg van Nutricia heeft gestaan.

Gezegd zou kunnen worden dat Martinus zijn eigen weg uitstippelde en zich weinig gelegen liet liggen aan andere opvattingen. Dit verhaal gaat dan ook over Martinus en zijn grote liefde: 'Nutricia', hoewel er ook melding wordt gemaakt van een reis per trein naar Zwitserland en Italië met zes vriendinnen.

Boodschaplopers, brievingaarders & brievenbestellers

14

Gertjan Moers

Als je iemand iets wilt laten weten die niet tegenover je zit of staat, bel je op, maak je een mailtje, een sms'je, een whatsapp-je en in het uiterste geval stuur je een kaartje of briefje. Deze keuzemogelijkheden zijn van recente datum. In 1850 moest iedere gemeente in Nederland "eene gelegenheid tot het ontvangen en verzenden van brieven met de post worden geopend". Dat was dus ook voor Zoetermeer een mogelijkheid om gestructureerd schriftelijk informatie uit te wisselen. De telefoon liet nog wat langer op zich wachten, maar in 1906 waren er in Zoetermeer toch al 13 telefoonaansluitingen.

Martien van der Hagen en 125 jaar Nutricia in Zoetermeer

Ton Vermeulen

Nutricia is al vanaf 1896 in Zoetermeer gevestigd, beter gezegd in het voormalige Zegwaartse deel aan de Stationsstraat bij het spoor. De familie uit Sint-Oedenrode koos deze plek om zich te vestigen en een bedrijf op te bouwen dat wereldwijd een bekende naam kreeg. In Zoetermeer werkten velen aan de fabricage van babyvoeding, chocomel en andere zuivelproducten. De schrijver herinnert zich nog de kistjes met chocomel op voetbaltoernooien en 'Oranje'-dagen. De werknemers konden producten in de bedrijfswinkel kopen en Nutricia bond werknemers aan zich door voor hen huizen te bouwen in het Dorp.

Onderstaand verhaal gaat over die 125 jaar maar in het bijzonder over de eigenzinnige oprichter Martinus van der Hagen, een man die was getrouwd met zijn bedrijf maar ook constant onvrede opriep bij zijn familie-medeaandeelhouders.

Oprichter Martinus van der Hagen

Op vrijdag 2 november 1928 wordt de 67-jarige Martinus M.D. van der Hagen begraven op de rooms-katholieke begraafplaats Kerkhoflaan te Den Haag, na een uitvaartdienst in de kerk H.H. Antonius en Lodewijk aan de Princessegracht. Daar krijgen de nabestaanden en vrienden een bidprentje dat zijn voorbije leven in herdenkingswoorden weergeeft:

*'Rusteloos in 't arbeidsvolle leven,
Vol durf, vol geest, vol stilverborgen
goedheid ook, zóó ging hij in
tot zijn langdurige, kloek gedragen
lijden, ... zóó wachte hem de dood'.*

Die rusteloosheid, verborgen goedheid, geest en durf zijn in heel zijn leven terug te vinden, als zoon in een groot gezin, bij het opzetten van een zaak in Rotterdam en later in Zegwaart/Zoetermeer, zijn arbeidsethos, keuzes in het leven en zijn gedrag richting familie, vrienden én vele vriendinnen.

Familiebedrijf in Rooi

Martinus van der Hagen, in de wandelgangen Martien of Martin, ziet het eerste levenslicht te Sint-Oedenrode op 9 oktober 1861, als zevende en voorlaatste kind in een katholiek gezin en daarbij de vijfde zoon. Vader Hendrikus is dan al bijna zeventien jaar gehuwd met de Gemertse Maria van Eupen en bezit rondom de Markt 17 van Sint-Oedenrode een complex van gebouwen met een leerlooierij, lijnkoekenfabriek, ham- en spekrokerij, koffiebranderij, zuivelfabriek en grossierderij in koloniale waren. Het dorp - in de volksmond Rooi geheten - drijft dan nog voorname-

lijk op landbouw, de nijverheid in klompenmakerij en het weven van linnen. Vader Hendrikus is niet alleen actief in zijn bedrijven, maar is tevens lid van het kerkbestuur van de parochie H. Martinus, welke naam hij ook aan zijn jongste zoon geeft. Binnen de kerkgemeenschap is hij prefect van de geestelijke aartsbroederschap H. Familie JMJ, opperbroedermeester der (jaarlijkse) processie naar de O.L. Vrouwe van Handel en daarnaast ook nog gemeenteraadslid.

Hendrikus betreft zijn oudste zonen bij het bedrijf: de in 1845 geboren Wilhelmus J. (Wilhelm), Jacobus B.M. (Jacques, Sjaak 1847) en Petrus J.C. (Piet 1859). De oudste was in 1867 nog enige tijd Zouaaf in het pauselijk leger in Italië en stond bekend als de Rooise Tijn Uilenspiegel. Enige jaren na de dood van zijn vader in 1884 kopen zijn broers hem uiteindelijk uit. Joannes C.I. (Jan 1857) heeft andere kwaliteiten dan zijn broers, wordt medicinaal doctor en vertrekt naar Den Bosch. Maar hij blijft wel betrokken bij de familiezaken.

Rotterdam

Na het overlijden van zijn vader is er ook voor Martinus geen plaats in het bedrijf, of wellicht wil hij wel niet. In zijn tienertijd verblijft hij tot in 1879 op het internaat Het Bisschoppelijk College te Roermond en sluit daar met Hein (J.C. of J.K.) Deckers uit Kerkdriel een levenslange vriendschap. Samen zetten ze in 1889 een margarinefabriek op te Rotterdam onder de naam Firma M. van der Hagen & Co. Heins' naam

Deel van een reclameposter van de firma H.W. van der Hagen in Sint-Oedenrode, circa 1910 (coll. W. van Rooij, Sint-Oedenrode)

wordt echter niet genoemd in de overeenkomst die Martinus in augustus van dat jaar sluit met zijn broers Wilhelmus en Pieter, zijn zwager Gijsbertus de Leijer en met diens broer Antonius de Leijer, die hem geld lenen voor de op te richten firma waarvan Martinus voor fl. 2500 per jaar directeur wordt. De fabriek wordt gevestigd in Crooswijk aan de Fabriekskade 4-6, langs de Rotte, Martinus gaat als 'boterfabrikant' in de buurt wonen, aan de Noordsingel 9. Tot april 1890 kent de firma een verlies, maar tussen april en november kan een winst van ruim fl. 7500 worden genoteerd. In de zuivelhandel is goed geld te verdienen. Zijn broers richten twee jaar later samen met hun moeder een zuivelfabriek op in Rooi. Zij doen dit deels in een pand dat zij vijftien jaar eerder hebben overgenomen van een ver familielid, Helena van der Hagen. Haar broer Petrus van der Hagen regelt zaken voor haar en is vanaf 1871 werkzaam als pastoor in de H. Nicolaasparochie in Zoetermeer en haar tweelingdorp Zegwaart.

Martinus is intussen op zoek naar nieuwe kansen. In het laatste kwart van de 19de eeuw zijn er vele margarine- en zuivelfabrieken opgericht en de winsten staan onder druk. Dan bezoekt zijn broer Jan een medicinaal congres in Berlijn waar ene professor A. Backhaus zijn bacterievrije moedermelk presenteert. De Rotterdamse fabrikant hoort de verhalen, ziet de enorme mogelijkheden in een land waar de zuigelingssterfte op 20% ligt, stuurt Jan terug naar Duitsland en 14 april 1896 sluit hij een overeenkomst. Martinus krijgt een licentie voor de Backhausmelk in de regio Rotterdam-Den Haag-Leiden-Utrecht, te leveren vanuit de fabriek te Zoetermeer-Zegwaart.

Zoetermeer boterdorp

In Zegwaart is Martinus van der Hagen intussen druk doende een fabriek op te richten. Op 26 maart 1896 richt hij een verzoek aan B&W tot vestiging van een stoomzuivelzuivelfabriek, met twee melkseparatoren, dubbele karn, kneedtafel, breekwals, malaxeur (mengmachine) en een stoommachine van zes pk. Daags voor de overeenkomst met Backhaus krijgt hij de vergunning. De reden voor vestiging hier is niet helemaal duidelijk. Het gekozen afzetrayon telt een 300.000 inwoners en Zoetermeer ligt daar wel strategisch binnenin op een kruispunt van wegen, maar Rotterdam kan de markt net zo goed bedienen. Wellicht is het toch de pastoor die zijn Rooise familielid heeft overtuigd van de potentie van het Zuid-Hollandse tweelingdorp. Hier zijn voldoende boeren die hun melk kwijt willen aan de fabriek. En zij hebben ervaring met kwaliteitsmelk, aangezien er al jaren via Toon van Well (grootvader van Adriaan van Well, de oprichter van de Spar) twee of drie keer per week via het spoor melk wordt geleverd aan Simon van den Bergh te Oss (het latere Unilever). Het station van die spoorlijn ligt naast de te bouwen fabriek van Van der Hagen en is geschikt voor vervoer van producten en arbeidskrachten, hoewel de laatsten in het snelgroeïende dorp ook voorhanden zijn. In deze periode neemt ook het aantal mensen toe dat zich met zuivelbereiding en -handel bezighoudt, zoals de families Brinkers, Van der Spek en Noordam. Tussen 1890 en 1975 zijn er wel 200 zogeheten boterboeren. Hun activiteiten geven Zoetermeer-Zegwaart de bijnaam 'Boterdorp'.

Nutricia

Van der Hagen zet in snel tempo de fabriek neer en verhuist begin augustus naar Zegwaart. De Rotterdamse vestiging en zijn huis worden een paar jaar bestierd en bewoond door vriend Hein Deckers.

Voor het aanprijzen van zijn zuivelproducten gebruikt Martinus van der Hagen de middelen die de laatste twee decennia sterk in opkomst zijn: wetenschap en reclame. Zijn broer dr. Jan schrijft stukken over de goede melkbestanddelen in de Backhauskindermelk waarmee artsen en vroedvrouwen moeten worden overtuigd. De behaalde medailles op internationale tentoonstellingen in Antwerpen en Parijs worden trots getoond als de kindermelk in krantenadvertenties wordt aangeprezen. Hij bewerkt de markt door het aanprijzen van de eigen zuigflessen, spenen en met de verhuur van weegschalen. Als koningin Wilhelmina er een gebruikt voor de in 1909 geboren Juliana buit Martinus dit publicitair uit, al moet hij zich na een Haagse reprimande stevig verontschuldigen.

In die advertenties wordt al vanaf eind 19de eeuw de naam Nutricia voor de fabriek in Zoetermeer genoemd, naar het laboratorium van Backhaus en 'nutrire' dat voeden betekent. Ook de nevenvestigingen in Windesheim en Laeken bij Brussel krijgen deze naam, hoewel Martien in 1898 nog de nieuwe koningin Wilhelmina als naamgever van zijn zuivelinrichting gebruikt.

Martinus van der Hagen (1861-1928), in 1915 mogelijk geschilderd door Frans Oerder met het beeldmerk van Nutricia -de 'min'- op het bureau (coll. Nutriciamuseum Zoetermeer)

In 1901 wordt de firma omgezet in een NV, de Maatschappij Nutricia (bereiding van zuivelproducten) te Zegwaart. Martinus en zijn broers Jacques, Jan en Piet zijn aandeelhouders voor respectievelijk fl. 57.000, 18.000, 21.000 en 15.000, naast de al eerdergenoemde aange trouwde G.L. en A.J. de Leijer voor fl. 21.000 en 18.000. Hoofddirecteur over de drie vestigingen is Martinus, die echter al na korte tijd het afgebrande Windesheim van de lijst kan schrappen. Directeur Cramer aldaar krijgt voorlopig een spoorabonnement om de klanten te bereizen totdat de hoofddirecteur agenten heeft

gevonden voor het noorden. Intussen is Martinus veel onderweg voor zaken en zet filialen en depots op in steden, een verkoopsysteem dat tot na de Tweede Wereldoorlog blijft bestaan en dan negen filialen en 400 dephouders telt.

Speciale producten

Expansie vindt ook op andere manier plaats. Martinus neemt in 1904 de onder de naam van zijn commissaris W. Prinzen Fzn gestichte zuivelfabriek op het terrein van Nutricia over. Zijn handelsgevoel leidt ertoe dat hij drie jaar later ook de licentie van Backhaus afkoopt voor fl. 5000. In 1910 neemt Nutricia de zuivelfabriek van de familie in Rooi over.

Nutricia richt zich steeds meer op speciale producten, dankzij de adviezen van Jan en andere medische adviseurs: poedermelk, gecondenseerde karne- of botermelk, diabetesmelk, Basedowmelk en kindermelk. De Maatschappij heeft met uitzondering van het eerste jaar een positief resultaat, tot groot voordeel van de hoofddirecteur die naast zijn jaarlijkse salaris van fl. 4000 20% van de nettowinst toucheert. Bij zijn zilveren jubileum dat iets te laat in 1915 wordt gevierd refereert broer Jan, onder overhandiging van een geschilderd portret, aan Martinus zijn arbeid, doorzettingsvermogen en inzicht op technisch en handelsgebied. Dagelijks verwerken de fabrieken in Zegwaart en Rooi al meer dan 90.000 liter melk, heel wat meer dan de 2500 uit het begin. De winst is opgelopen naar fl 114.000.

De fabriek van Nutricia aan de Stationsstraat, circa 1910 (Uitg. G.P. Roos)

Eigenzinnig en loyaal

Doctor Jan refereert echter niet aan de andere karaktertrekken van jongste broer Martinus, die in het zakelijke en persoonlijke leven graag zijn eigen keuzes maakt. Daarmee komt hij zeker in de eerste jaren van Nutricia regelmatig in aanvaring met de andere aandeelhouders. Blijkbaar wijs geworden door eerdere ervaringen

maken zij in de eerste vergadering van de NV in 1901 een lijst van instructies voor de hoofddirecteur, waarin staat dat hij maandelijks een verslag moet inleveren en toestemming nodig heeft om meer dan acht dagen afwezig te zijn.

Vier maanden later krijgt Martinus zware kritiek over zich heen, verwoord door A.J. de Leijer, zelf industrieel en gemeenteraadslid in Vught. Er vallen woorden als 'verregaande nalatigheid' in het verstrekken van inlichtingen en het indienen van de maandelijks verslagen. De belofte van Martinus van beterschap wordt afgedaan met de verzuchting dat 'deze verzekering dikwerf door hem is gegeven'. Profetische woorden, want tussen 1904 en 1906 bekritisieren commissarissen G.L. de Leijer en Jan van der Hagen 'het eigendunkelijk willekeurige optreden' en beschuldigen hem 'van wederrechtelijke handelingen' bij de aankoop van machines en het maken van reizen. Op het laatste antwoordt de hoofddirecteur dat die reizen in het belang van Nutricia worden gemaakt; toestemming daarvoor zou hij nooit krijgen en daarmee zouden de belangen van de Maatschappij worden geschaad.

Zo gemakkelijk als Martinus investeringen doet, zo zuinig is hij op de aankleding van de kantoren en de salariëring van het personeel. Wel krijgen sleutelfiguren bij presteren een gratificatie. Aan de andere kant zijn ook woorden als fijngevoelig en loyaal te horen.

Vriendinnen zonder knellende huwelijksband

Die zachte kant is niet alleen op sommige momenten richting personeel te bemerken, maar meer nog naar zijn familie en vrienden toe. Met zijn vrienden jaagt hij graag en Martinus maakt in een van de door de Maatschappij gekochte boerderijen in Zegwaart, Nutriciahoeve geheten, een speciale jachtkamer. Ook koopt hij in de gemeente Maashees en Overloon een jachthuis.

Zijn speciale relatie tot vrouwen komt op zijn 50ste verjaardag duidelijk naar voren. Hij maakt er geen groot feest van, maar nodigt zes vriendinnen uit om in juni 1911 samen met hem een treinreis te maken naar Zwitserland en Italië. De reis begint in Den Haag, de jubilaris komt vanuit zijn werk in Düsseldorf aan boord. Het aantal is netjes verdeeld onder de familie Van der Hagen en die van zijn vriend Deckers. Diens vrouw Hendrika en zijn zus, weduwe Jennij Pfijs Nissen Deckers en huishoudster van Martinus, zitten daarbij. Verslaggeefster van de reis Hendrika maakt constant opmerkingen over de gevaren en wilskracht verbonden aan het besluit van Martinus om zonder knellende huwelijksband door het leven te gaan. Ook verhaalt ze over een discussie met een pater Jezuiet waar de meningen zeer uiteenlopen, onder meer

Het Rotterdamse filiaal van Nutricia maakt reclame voor Backhaus kindermelk (Rotterdams Nieuwsblad 23 mei 1899)

Martien van der Hagen (midden) staat circa 1908 met vrienden in Zegwaard gereed voor de jacht (foto M.J.A. van Leeuwen)

over de plichten van een priester. Na afloop drinkt een deel van het gezelschap nog een glaasje aan de Zwarteweg 4 te Den Haag, op dat moment Martin's hoofdwoonplaats. Hij reist veel tussen de verschillende vestigingen en heeft in Sint-Oedenrode, Zegwaard en elders een woongelegenheden met huishoudster.

Opvolging

Zijn echte liefde blijft echter Nutricia en dat maakt ook de opvolging voor het hoofd-directeurschap lastig. Broer Jan overlijdt in 1918 en diens zoon Jan H.W.J. is nog jong en wil later de advocatuur in. Andere neven komen niet in aanmerking. De zoon van zijn eerdergenoemde vriend Hein Deckers, die op verzoek in 1907 terugkomt naar Nutricia en daar broodnodige investeringen doet, is ook te jong en geen familie. Binnen het bedrijf vindt Martinus een boekhouder die hij in 1902 zelf heeft aangenomen, Chris J.W. Hodes, die in 1921 tot commercieel directeur wordt benoemd. Martinus wordt ziek, kan steeds minder werken en overlijdt uiteindelijk eind 1928, 67 jaar oud. De Maatschappij stuurt een krans en vijf mensen van het fabriekspersoneel als deputatie; de productie moet immers doorgaan. Zijn boedel komt in de Haagse Pulchri Studio bij het Venduhuis onder de hamer en bevat naast meubelen onder meer een collectie schilderijen en tekeningen van bijvoorbeeld Breitner, Is-

raëls, Koekkoek, Maris, 'paarden op het strand' van Mauve en een landschap van Weissenbruch. Onder Hodes, gecontroleerd door familie Van der Hagen-aandeelhouders, groeit het bedrijf en brengt regelmatig nieuwe producten uit. In 1932 verschijnt Chocomel en dat is direct een succes, ondanks de economische crisis. De kern blijft evenwel liggen bij baby- en kindervoeding, met onder meer de introductie van papsoorten en het krachtvoedsel Nutrogeen. Naast de consument is nog steeds de medische wereld een belangrijke doelgroep voor reclame en Nutricia verzorgt zelfs de verspreiding van wetenschappelijke publicaties over voeding.

Export en oorlog

De Maatschappij drijft daarbij in haar afzet niet alleen op Nederland. Vanaf het begin van de oprichting wordt melk gehomogeniseerd of tot melkpoeder verwerkt ten behoeve van de export naar onder meer Nederlands-Indië. Veel verloopt via consignatie, rond 1934 naar een veertigtal landen in Europa, Azië, Afrika en Zuid-Amerika, vooral producten verpakt in blikjes.

Die overzeese export valt weg in de Tweede Wereldoorlog en daarmee een deel van het werk voor de ruim 400 personeelsleden in Zoetermeer, de filialen en de in 1924 aangekochte fabriek Lacto in Cuyk. De Duitse bezetting ziet Nutricia echter als onmisbaar voor de voedselvoorziening en blijft grondstoffen toewijzen, al wordt dat wel steeds minder. Eind 1944 is alleen nog de productie van gecondenseerde karnemelk en eiwitmelk mogelijk. Eind maart 1945 treft een geallieerde vliegtuigbom, bedoeld voor het station Zoetermeer de achterzijde van de fabriek, maar deze vernietigt 'slechts' het archief.

Van der Hagen aan de top

De 38-jarige mr. Jan H.W.J. van der Hagen is dan al twee jaar feitelijk de algemeen directeur, aangezien Hodes ziek is. Dat is mogelijk omdat zijn advocatenkantoor in Den Haag weinig werk heeft. Nu moet deze zoon van dr. Jan echter kiezen en met de juiste schadeloosstelling wordt dat Nutricia. Hij presenteert gelijk een rapport waarbij een aantal voorstellen staan: de verouderde outillage moderniseren, Zoetermeer en Cuyk op elkaar aansluiten, de depots beter controleren, snijden in de vele (onder)directeuren die 20% van de winst opsouperen, de Raad van Bestuur omvormen tot directie en de Raad van Beheer tot Raad van Commissarissen. In de tien jaar die volgen brengt Jan nieuwe producten op de

Portret van Jan C.I. van der Hagen (1857-1918), broer van Martinus (coll. Nutriciamuseum Zoetermeer)

markt als koffiemelk in flessen, Olvarit baby- en kleutervoeding, sportvoeding, de voorloper van kindermelk Nutrilon en het instant kindermeel Nutrix. In de geest van de tijd heeft hij meer oog voor de belangen van het personeel, met loonsverhogingen, een pensioenfonds, studiebeurzen en een kerstpakket, al is hij verder net zo zuinig als zijn oom Martinus uit het verleden. Intussen reist Jan de hele wereld rond en probeert in 1954 zelfs een melkpoederfabriek in Venezuela op te zetten. Hij loopt echter een ziekte op die hem in 1955 fataal wordt.

Wederom is er geen opvolger binnen de familie. Nieuwe directeuren weten het familiebedrijf open te breken en de Coöperatieve Melkcentrale een aandeel te geven. Daarmee wordt ook de aanvoer van melk zeker gesteld. In 1966 gaat het bedrijf de beurs op en probeert de directie het bedrijf te diversifiëren in levensmiddelen door overnames in de jaren (19)70 van Preserven te Breda, de SVZ-groep te Etten-Leur, Remia in Den Dolder en het Diemense Luycks. Ondanks reorganisaties vallen de resultaten tegen en maakt Nutricia in 1979 voor het eerst sinds 1901 verlies.

Het complex van Nutricia in Zegwaart in 1925 (coll. Nutriciamuseum)

Overname

Per 1 januari 1979 staat er weer een Van der Hagen aan het roer, de zoon van mr. Jan, de 45-jarige Erland Jan van der Hagen. Een reorganisatie volgt en de aandacht gaat vervolgens meer uit naar ontwikkeling en specialistische voedingsproducten. In 1992 treedt hij terug als president-directeur en neemt weer plaats als commissaris. Zijn opvolgers scheppen rond het millennium te hoge verwachtingen met de verwerving van grote Amerikaanse vitamine-concerns, waarop de aandelenkoers scherp daalt. Na een herstructurering volgt herstel en kijken de bestuurders uit naar versterkende overnames. Op dat moment doet het Franse Danone in 2007 een niet te weigeren overnamebod.

De laatste Van der Hagen is dan al twee jaar uit de leiding van het bedrijf. De naam Nutricia blijft echter onder Danone gehandhaafd net als de fabriek aan de Zoetermeerse Eerste Stationsstraat 186. Samen met onder meer het kantoor aan de Zuidweg en het Utrechtse onderzoekscentrum gaat het zich uitsluitend nog toeleggen op medische voedingsproducten. In het achterdeel van het oude veelvuldig verbouwde voorpand is het museum te vinden, waar gepensioneerde vrijwilligers de vele voorwerpen en archieven van Nutricia's lange 125-jarige geschiedenis koesteren.

Glas-in-loodraam met een afbeelding van de 'min', het symbool van Nutricia's baby- en kindervoeding door Dick Broos, 1949 (coll. Nutriciamuseum Zoetermeer)

Bij **FOTO LINTHOUT** gaan uw herinneringen niet verloren!

- * voor het opnieuw afdrukken en retoucheren van foto's
- * super 8 films en videobanden overzetten naar DVD
- * dia's en negatieven afdrukken of digitaliseren

FOTO LINTHOUT
al 63 jaar de vakfotograaf!

Dorpsstraat 68 Zoetermeer (079) 316 3084
www.fotolinhout.nl
info@fotolinhout.nl

Overtuig uw relaties met professioneel beeld.
Luchtfotografie, interactieve 3D-modellen,
virtual tours, bedrijfsfotografie.

www.ardito.eu - 079-3436003 - info@ardito.nl
energie in beeld
ardito

Bronnen

In gewijzigde vorm is dit artikel ook verschenen in de zesdelige serie "Nederlandse Ondernemers 1850-1950. Joop Visser, Matthijs Dicke, Annelies van der Zouwen (eds). Deel 4: Noord- en Zuid-Holland. Zutphen, Walburg Pers 2012. Hierin ook een artikel over Adriaan J.M. van Well, oprichter van de Spar in Zoetermeer-Zegwaard.

Nutriciamuseum Zoetermeer, documentatie en archief: met name notulen van vergaderingen van aandeelhouders vanaf 1901, Raad van Beheer en Raad van Bestuur; Reisverhaal uit 1911; Feestrede 1915; jubileumnummers van het personeelsblad.

Historisch Genootschap Oud Soetermeer: documentatie.
Stadsarchief.zoetermeer.nl en AlleZoetermeeders.nl met genealogische bronnen.

Over Martinus van der Hagen en de familie Van der Hagen uit Sint-Oedenrode is fragmentarisch en verspreid materiaal te vinden:

- Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC) Den Bosch: Bevolkingsregister en Burgerlijke Stand van Sint-Oedenrode; archief 7645: Firma H.W. van der Hagen; artikelen in Heemschild (1994-1995) over Wilhelm van der Hagen; Rooidoc.0012 en 0205 met een parenteel van Lambertus van der Hagen en een lijst van Zouaven.
- Centraal Bureau voor Genealogie (CBG) Den Haag: bidprentjes, familiedrukwerk en familieadvertenties Van der Hagen; Familiegegevens, afkomstig van L. Raymakers, door zijn oomzeggers, het echtpaar H. van der Hagen-Laack (Sint-Oedenrode 1944).
- Website Willie Damen van de Mosselaer, <http://home.hccnet.nl/w.mosselaer/Markt.htm> (maart 2012).
- Archiefcollectie van de Heemkundekring Sint-Oedenrode.

Literatuur

Gastel, Martien en Jan van Zutphen. Tussen Markt en Schoolwiel, het eerste industrieterrein in Sint-Oedenrode. Van leerlooierij tot Firma H.W. van der Hagen. Gebroeders Van der Hagen, oprichters van Nutricia. Sint-Oedenrode, Heemkundige Kring De Oude Vrijheid 2021

Rooij, Wim van. Sint-Oedenrode, het dorp van mgr. Bekkers. Sint-Oedenrode 1968
Veen, Emiel F. van. Vaar-Wel Nutricia. Een historisch bedrijfskundige blik op een oer-Hollands bedrijf. Zoetermeer 2010

Wennekes, Wim. De vaders van Nutricia. 'De Min van Nederland'. Zoetermeer/Abcoude 1991.

Boodschaplopers, brievegaarders & brievenbestellers

Gertjan Moers

De 19e eeuw is vaak onderbelicht in de geschiedenis. Dat is best jammer want het is een interessante periode. In die eeuw begon de 'moderne tijd'. Door de uitvinding van de stoommachine verschenen de spoorwegen en fabrieken in Nederland. De landbouw ontwikkelde zich met moderne machines en kunstmest. En in de 19e eeuw was er de opkomst van moderne communicatie zoals de staatspost. Tot die tijd waren postbodes vaak in dienst van steden en veel bodediensten waren in particuliere handen.

Het stelsel veranderde tijdens de Bataafse Republiek (1795-1801). De posterijen werden naar Frans voorbeeld ingericht. Dit betekent dat er postkantoren verschenen, waar brieven afgeleverd konden worden. De Eerste Postwet in 1807 zorgde ervoor dat het monopolie op het verzamelen, vervoer en bezorging van de post bij de overheid kwam te liggen. De staatspost was echter wel traag. "Men gebruikt tegenwoordig, hoor ik, enkel slakken en schildpadden tot postboden", klaagt de zuster van Ferdinand Huyck in het boek 'De lotgevallen van Ferdinand Huyck' van Jacob van Lennep (1840).

Voetbodes en boodschaplopers op Zoetermeer en Zegwaart

Op het platteland veranderde in 1807 niet zo veel. Zoetermeer en Zegwaart hadden toen nog geen postkantoor. De Staat had weliswaar het monopolie op de postbezorging maar wegens de hoge kosten mochten in de plattelandsgebieden particuliere bodes en schippers de post blijven halen en brengen. Mét een vergunning van de overheid, weliswaar. De bezorging van poststukken van en naar Zoetermeer en Zegwaart gebeurde dus grotendeels te voet of met de schuit. Vanuit steden waren er postdiensten op omliggende dorpen. Vanuit Leiden liep dagelijks een voetbode of besteller naar het meer dan 13 kilometer verderop gelegen Benthuisen, Zoetermeer en Zegwaart. De Leidse (particuliere) voetboden in de 19e eeuw heetten J. Haalebos (1869), Benschop (1871-1876), J. Mets (1884) Van Dijk (1884/1889), en Van Hout (1889). Ze worden genoemd in de 'Leidse Heren- en Adresboekjes' uit de jaren 1816-1889.

Er was ook een postdienst van Delft naar Zoetermeer en Zegwaart. In het 'Jaarboekje voor de stad Delft' stond jaarlijks een overzicht van de vertrekdagen en -tijden van de postboden of voetboden naar omliggende dorpen. In 1840 vertrok C. van den Bos, 'postbode van Delft op Zoetermeer, Zegwaard, Benthuisen en Moerkapel' 'alle dagen, des middags om 12 ure, uitgezonderd Zondags'.

Deze postbode of 'boodschaplooper' was Cornelis van den Bos (1810-1866). Hij was geboren in Delft maar woonde sinds mei 1840 in Zoetermeer (en Zegwaart). Van den Bos bracht dus post van Delft naar Zoetermeer en Zegwaart. Het zal zwaar

werk zijn geweest. In weer en wind urenlang over onverharde en onverlichte wegen lopen. Van den Bos liep dan 's ochtends eerst van Zoetermeer naar Delft. Zo'n wandeling zal in flink marstempo (6 kilometer per uur) 2 uur en 1 kwartier hebben gekost. Eenmaal in Delft aangekomen vertrok hij om 12 uur, vanaf een wisselend adres dat vooraf was aangekondigd in de jaarboeken van Delft. Meestal waren dit herbergen, zoals 'De Vergulden Zalm' aan de Jacob Gerritsstraat, 'Het Scheepje' aan de Turfmarkt of 'De Beurs van Rotterdam' aan de Jacob Gerritsstraat.

Van den Bos liep dan met de post weer terug naar Zoetermeer, opnieuw zo'n 2 uur en 1 kwartier. Daarna liep hij in een klein uur via Zegwaart naar Benthuisen. Tot slot ging hij naar zijn eindbestemming Moerkapelle, nog eens een uur en een kwartier lopen. Dan was het nog zo'n uur en een kwartier terug naar Zegwaart. Heeft u meegeteld? Van den Bos liep meer dan 45 kilometer in zo'n 8 uur tijd. Dit deed hij in 1841 en 1842 dag in, dag uit, zes dagen per week. Dat zijn Vierdaagse afstanden, maar dan bijna dagelijks! Geen wonder dat er werd geklaagd dat postbezorging traag was. De beste man vertrok waarschijnlijk rond 9.00 uur uit Zoetermeer en kwam aan het einde van de middag weer thuis. Desondanks zal de functie van postbode gewild zijn geweest, het zorgde tenslotte voor vast inkomen. Van den Bos heeft het maar liefst 26 jaar volgehouden tot hij in 1866 op 56-jarige leeftijd overleed. De postbode zal in die 26 jaar qua afstand bijna viermaal de aarde zijn rondgelopen! Zijn dochter, Neeltje van den Bos (1837-1921) zou trouwen met de Zegwaartse timmerman Willem van Os (1842-1914).

Het woonhuis van Willem van Os met rechts in de deuropening (waarschijnlijk) Neeltje Van Os-van den Bos, dochter van postbode Cornelis van den Bos (foto Eduard Sanders)

De eerste brievenbus van Zegwaart zat naast de voordeur van de smederij aan Den Hoorn, links op de foto

In 1850 verbeterde alles. De nieuwe Postwet werd aangenomen. Hiermee werd bijvoorbeeld de postzegel (sinds 1852) in Nederland ingevoerd en ook de gietijzeren brievenbus. Een brief hoefde niet meer persé op een kantoor afgeleverd te worden. Het aantal postkantoren nam toe en de postbezorging werd goedkoper en sneller. Voor de 'gewone man' veranderde er niet zo veel. Post was lang een statussymbool. Gewone burgers ontvingen geen post, dat was alleen weggelegd voor welgestelden, geestelijken, geleerden en het gemeentebestuur. Voor veel mensen was lezen en schrijven sowieso een uitdaging. De ongeletterdheid was in de 19e eeuw nog hoog. En ook al konden ze lezen en schrijven, wie schreef of ontving er toen brieven?

Bestelhuis of postinrichting Zoetermeer-Zegwaart

In de Postwet van 1850 stond ook dat in iedere gemeente in Nederland "eene gelegenheid tot het ontvangen en verzenden van brieven met de post zou worden geopend". Ook al stond hier wel bij "zoodra de omstandigheden dit toelaten". Deze gelegenheid was niet noodzakelijk een postkantoor. In veel gemeenten, ook in Zoetermeer en Zegwaart, was dat in eerste instantie een 'postinrichting' of 'bestelhuis'. Dit was niet meer dan een winkelier die 'de post' er een beetje bij deed. En als de win-

kelier verhuisde, verhuisde het bestelhuis mee. Het laatste bestelhuis in Nederland verdween in 1909. En in feite zijn we nu weer op hetzelfde niveau beland als waar we in 1850 begonnen. De huidige PostNL-punten zijn ook een soort bestelhuisen, voor 'er bij'. Wie de winkelier was en wanneer het bestelhuis in Zoetermeer-Zegwaart is gevestigd, weten we niet met zekerheid. Zeer waarschijnlijk was de winkelier Albert van Dijk, die (vermoedelijk) een kruidenierszaak had op Dorpsstraat 113 (in 1850) en vanaf ongeveer 1850 een bestelhuis voor de post in zijn winkel had. Over Albert later meer.

In 1844 was Moerkapelle als bestemming voor particuliere postbode Van den Bos vervallen. Hij liep nu nog alleen op maandag, woensdag en vrijdag naar Zoetermeer, Zegwaart en Benthuizen. In 1853 nam de postbezorging blijkbaar toe. Zoetermeer en Zegwaart kregen er vanuit Delft een tweede particuliere postbode bij. Dit was de in Delft wonende Krijn Bijzen (1809-1866). Hij bezorgde vanuit zijn eigen woning aan het Delftse Oosteinde post naar Pijnacker, Zoetermeer en Zegwaart. Bijzonder detail is dat Bijzen was geboren in Zegwaart maar woonde in Delft. Voor Van den Bos gold juist het omgekeerde. Beide postbodes overleden in 1866.

Particuliere postbezorging was soms een familieaangelegenheid. Krijn Bijzen werd namelijk in 1866 opgevolgd door zijn zoon Johannes Bijzen (1841-1933), al was hij geen blijvertje. Johannes was tot 1872 vanuit zijn ouderlijk huis aan het Delftse Oosteinde postbode op Pijnacker, Zoetermeer en Zegwaart. In 1872 nam hulp-postbode Daniël Willem van Kampen het werk waar en in 1873 werd Van Kampen opgevolgd door (waarschijnlijk) Aegidius Johannes van Eeuwijk. De postbode nam overigens meer mee dan alleen de post. In 1876 was een mazelenepidemie uitgebroken. Benthuizen was waarschijnlijk besmet geraakt door de postbode die uit Zegwaart kwam gelopen aangezien de mazelen in Zegwaart 'epidemisch was'. In 1878 werd Van Eeuwijk opgevolgd door Johannes Laurens Schroevers, 'Postbode van Delfgaauw, Pijnacker, Zegwaard en Zoetermeer'. Uiteindelijk veranderde dit alles in 1880. Schroevers liep vanaf dat moment namelijk alleen nog maar op Pijnacker. Per 1 maart 1879 verdwenen Zoetermeer en Zegwaart als bestemming voor de particuliere voetbode. De voetbode uit Leiden liep nog wel tenminste tot 1889 zijn ronden naar Zoetermeer en Zegwaart (en Benthuizen). Het gebruik van de trein voor het postvervoer zal de belangrijkste reden zijn van het uitdrogen van de postdienst per voet.

Hulppostkantoor 'Soetermeer'

Het bestelhuis in Zoetermeer en Zegwaart was inmiddels bevorderd tot een hulp-postkantoor. Aanleiding voor zo'n bevordering was het toegenomen aantal verzonden en ontvangen poststukken. De exacte datum van de oprichting van het hulppostkantoor is wat onduidelijk. In kranten is voor het eerst in november 1867 sprake van een hulppostkantoor in Zoetermeer. Al duurde het nog wel een tijdje

voordat het hulppostkantoor een eigen poststempel kreeg. Dit gebeurde pas op 6 januari 1880, toen het hulppostkantoor voor het eerst een eigen kleinrondstempel kreeg met de naam 'Soetermeer'. Tot die tijd werden brieven en briefkaarten uit Zoetermeer-Zegwaart verzonden met het poststempel van het hoofdkantoor waar het hulppostkantoor van Zoetermeer en Zegwaart onder ressorteerde, namelijk 's-Gravenhage. De plaatsnaam Soetermeer werd drie jaar later aangepast, vanaf 1 januari 1883 heette het hulppostkantoor 'Zoetermeer'.

De beheerder van een (hulp)postkantoor werd een 'brievengarder' genoemd. De brievengarder was sinds 1850 een rijksambtenaar. Hij werd aangesteld en betaald door de gemeente. Aan zijn 'ambt' was een vaste 'wedde' verbonden. De definitie van een 'garder' was in 1898: "beambte, belast met de inning van accijnzen, imposten, pachten enz.; ontvanger, rentmeester (...); verkorting van brievengarder of tolgarder". Hij was dus verantwoordelijk voor de inname van de poststukken en de distributie ervan binnen zijn gemeente. En voor die distributie was Albert van Dijk, toen hij nog bestelhuishouder was, zelf verantwoordelijk. Voor stukken binnen de bebouwde kom van de gemeente was de bestelling vaak kosteloos. Buiten de bebouwde kom mocht de beheerder bestelloon heffen van niet meer dan 2½ cent per brief en één cent per pakje drukwerk. Het bestelloon voor plaatsen zonder hulppostkantoor werd in 1861 afgeschaft. Tweede Kamerlid Idzerda vatte het als volgt samen: "Hij had omtrent de brievenposterij in het algemeen bedenkingen; voornamelijk betrof dit de verhooging van bestelloon op plaatsen waar geen hulppostkantoren waren; eene handelswijze die hij in strijd met de billijkheid achtte te zijn en niet minder ten nadeele van den aanwas van het brievenvervoer zelf".

Bij de uitgaande post zorgde de brievengarder dat er een naamstempel op de achterkant van de brief werd geplaatst. Tot 1871 werden de meeste brieven ongefrankeerd verstuurd. Deze konden direct in de brievenbus van de brievengarder worden gestopt. Voor de weinige brieven die wel gefrankeerd werden had de brievengarder een portlijst van het postkantoor beschikbaar. Hij inde dan de port voor een gefrankeerde brief en noteerde op een formulier de uitgaande post per datum. Vervolgens zorgde de brievengarder voor het vervoer van de brieven naar het postkantoor waaronder het hulppostkantoor Zoetermeer ressorteerde, 's-Gravenhage dus. Dit kon vanaf 1870 per trein. Tot die tijd ging dat ongetwijfeld per schuit of per bodedienst.

De postverwerking was zeker geen dagtaak. Vandaar dat de functie van brievengarder vaak werd gecombineerd met een andere functie, zoals winkelier. Sterker, postbezorging was in de jaren 1870 nog bijzonder. Dermate bijzonder dat een brief die niet bezorgd kon worden omdat de geadresseerde onbekend was, de krant haalde, zoals deze: "Door het hulppostkantoor te Soetermeer is in de 1e helft der maand December 1872 een brief verzonden aan J. de Vriend, te Harmelen, die, wegens onbekendheid van den geadresseerde, niet is bezorgd kunnen worden".

Rechts Dorpsstraat 130, hier woonde Albert van Dijk en hier was rond 1867 het eerste hulppostkantoor van Zoetermeer-Zegwaart gevestigd (foto M.J.A. van Leeuwen)

Brievengarder Albert van Dijk

De eerste officiële brievengarder van Zoetermeer en Zegwaart was Albert van Dijk. Ook al zijn er vooralsnog geen schriftelijke bewijzen, het is heel erg aannemelijk dat Albert al vanaf ongeveer 1850 beheerder was van het bestelhuis in Zoetermeer en Zegwaart. Albert was in 1814 in Amerongen geboren. Hij had zich in 1849 vanuit Rotterdam in het Zegwaartse deel van de Dorpsstraat gevestigd, op het huidige nummer 159. In de archieven werd Albert in de periode 1850-1861 meerdere keren als 'jager' genoemd, maar vanaf 1851 ook een aantal maal als winkelier en koopman. Wáár Albert winkelier in was, is helaas niet bekend. Vermoedelijk had hij een kruidenierswinkel.

Albert was gehuwd met Gerdiena de Koning. Maar dat was niet degene met wie hij samenwoonde toen hij naar Zegwaart kwam. Zijn partner was Margrieta Maria Muilwijk (1815-1890). En Margrieta stond vanaf 1849 al geregistreerd als 'winkelierster'. Dus aanvankelijk zullen de ongehuwde Margrieta en Albert samen de winkel hebben beheerd en verdiende Albert bij als jager.

Ze kregen samen drie kinderen: Aletta (1849-1857), Neeltje Jacoba (1851) en Albert (1856-1927). Aangezien Albert en Margrieta niet getrouwd waren hadden de kinderen allen de achternaam van hun moeder: Muilwijk. Jacob en Margrieta waren

een vooruitstrevend stel, als ongehuwd samenwonenden in de 19e eeuw. Daar kon de 'formele' burgerlijke stand niet mee omgaan. In de geboorteakten van de kinderen wordt Margrieta daarom dan ook stevast de 'huishoudster' van Albert genoemd. In 1858 scheidde Albert van Dijk van zijn echtgenote en trouwde hij met Margrieta Maria Muilwijk. Bij hun huwelijk heeft Albert zijn drie kinderen blijkbaar niet geëcht. Daardoor bleven de kinderen ook na het huwelijk van hun ouders nog steeds Muilwijk heten.

Timmerman en voormalig brievenaarder Aalbert Muilwijk (geheel rechts) in 1897 bij de bouw van het huis van de familie Van Puffelen aan de Voorweg

Albert was dus winkelier én brievenaarder. Dat betekent meer dan waarschijnlijk dat het eerste hulppostkantoor in Zoetermeer en Zegwaart was gevestigd in de winkel van Albert, te weten Dorpsstraat 130. Albert had zich ergens tussen 1861 en 1870 op dat adres gevestigd. Dit was het Zegwaartse deel van de Dorpsstraat. Bijzonder is wel dat het eerste hulppostkantoor formeel gevestigd was in Zoetermeer terwijl het hulppostkantoor, en daarvoor het bestelhuis, altijd in het Zegwaartse deel van de Dorpsstraat was gevestigd. Zoetermeer had blijkbaar een sjiekere uitstraling.

Albert van Dijk werd per 1 februari 1885 eervol ontslagen, vermoedelijk na een diensttijd van zo'n 35 jaar als bestelhuishouder en later (vanaf ongeveer 1867) als brievenaarder. Hij ontving op 71-jarige leeftijd een pensioenuitkering. Als brievenaarder was hij tenslotte rijksambtenaar geworden. Albert kreeg een Staatspensioen van f 144,- op jaarbasis. Dat is iets meer dan € 1.800,- op jaarbasis naar de maatstaven van nu. Lang heeft Albert niet genoten van zijn pensioen. Hij overleed op 8 juli 1885.

Brievenaarder Aalbert Muilwijk

De opvolger van Albert van Dijk hoeven we niet ver te zoeken: in 1885 werd de nieuwe brievenaarder in Zoetermeer-Zegwaart de 29-jarige Aalbert Muilwijk, zoon van Albert van Dijk. Aalbert was behalve brievenaarder (vanaf 1885) vooral ook timmerman en winkelier. Hij was in 1879 gehuwd met Maria Zwemstra uit Bleiswijk. De winkel van Aalbert Muilwijk en dus ook het hulppostkantoor bevond zich op dezelfde plek als de winkel van zijn vader: Dorpsstraat 130.

De overheid wilde het sparen onder de bevolking stimuleren. Daarom werd in 1881 de Rijkspostspaarbank opgericht. De spaarders konden hun geld storten bij het (hulp)postkantoor. De brievenaarder schreef de spaargelden vervolgens in. En daar ging het in 1887 mis bij Aalbert Muilwijk. Het was uitgekomen dat Aalbert wel spaargelden had ontvangen maar 'vergeten' was om deze in te schrijven en de spaarbedragen van anderen voor eigen gewin had gehouden. Aalbert Muilwijk werd in november 1887 ontslagen en vervolgens strafrechtelijk vervolgd. Het bleek dat hij het Rijk voor f 300,- a f 400,- had benadeeld. Aalbert ontkende de beschuldigingen niet. Hij had de feiten gepleegd omdat hij vond dat het salaris dat hij als brievenaarder ontving, namelijk f 400,- op jaarbasis, te weinig was om zijn gezin van te onderhouden.

Daar had Muilwijk misschien wel een punt. Hij verdiende nog geen f 8,- per week. Ter vergelijking, dat was evenveel als een stoker aan een stoomgemaal in Katwijk. En die had ook nog eens het genot van een vrije woning. Dan is een weekloon van f 8,- voor een brievenaarder met zes kinderen inderdaad wel wat karig. Aalbert Muilwijk werd in 1888 veroordeeld tot zes maanden gevangenis. Muilwijk werd gedurende een maand opgevolgd door Andries Helmstrijd, die van beroep klerk in Boskoop was. Helmstrijd werd later brievenaarder in Zevenhuizen. Aalbert Muilwijk verhuisde in 1890 eerst naar de Leidsewallen en in 1896 naar de Delftsewallen.

Brievenaarder Van Deventer

De nieuwe Zoetermeerse brievenaarder werd Leonardus Joannes Wouterus van Deventer (1863-1943). De uit Wageningen afkomstige Van Deventer werd in februari 1888 de nieuwe beheerder van het hulppostkantoor. Ook voor hem was dit geen dagtaak. Hij was daarnaast ook winkelier, maar dan in een meer voor de hand liggende nering: boeken. In 1888 werd voor het eerst het hulppostkantoor gecom-

bineerd met een boekenwinkel. Bovendien gebeurde dit op een nieuwe locatie. Het hulppostkantoor verhuisde van het Zegwaartse deel van de Dorpsstraat naar het Zoetermeerse deel, namelijk Dorpsstraat 57. Zoetermeer kreeg in 1888 voor het eerst een écht vast hulppostkantoor dat niet meeverhuisde met de brievenaarder. Van Deventer vertrok in 1895 naar Nijmegen.

Brievenbestellers

Met alleen het 'garen' van de post was men er nog niet. Die brieven en kaarten moesten ook bij de geadresseerde bezorgd worden. En dat was het werk van de brievenbesteller. Aanvankelijk was er dus een verschil tussen een postbode en een brievenbesteller. De postbode bracht de pakketten post van de ene naar de andere plaats (een 'bode') en de brievenbesteller 'bestelde' de brieven op het huisadres. Langzaam maar zeker werd de brievenbesteller vaker postbode genoemd, totdat de oorspronkelijke benaming helemaal verdween.

In de jaren vanaf 1880 was er één brievenbesteller/postbode voor Zoetermeer en Zegwaart. Onze eerste lokale postbezorger was de voormalig schoenmaker Dingeman Berkel (1826-1882). Overigens wordt hij in de archieven al vanaf 1878 als postbode/brievenbesteller genoemd. In 1881 geraakte Berkel met pakket en al te water. Volgens het Leidsch Dagblad zou de postbode verdronken zijn als hij niet was gered door de buffethouder aan het station van de Rijnspoorweg. Saillant detail is dat deze buffethouder, Cornelis Hekker Azn, in 1893 zélf verdronk toen hij met een emmer, water uit de vaart wilde scheppen en vervolgens in de sloot viel.

De brievenbesteller was een bekend persoon in de plaats waar hij werkte. Hij kende iedereen en iedereen kende hem. Op brieven en kaarten hoefden dan ook geen adresgegevens te staan. Als er stond: 'Aan De Kater, schilder te Zegwaart' dan kwam de brief gegarandeerd aan. Zo bestelde de postbode in 1889 een kaart met daarop het volgende adres:

*"Aan Kruik, de Rijtuigfabrikant,
Wiens werkplaats lokt zoo menig klant,
Want elk vindt daar zijn aard,
Dus, bode, breng hem gezwind,
Zijn werkplaats weet het kleinste kind"
Te Zoetermeer – Zegwaard"*

Brievenaarder Van Deventer legt in 1891 uit dat het niet uitmaakt of de post in Zoetermeer of Zegwaard wordt geadresseerd (coll. Gertjan Moers)

Grappig detail: in 1904 deed wagenmaker en winkelier Cent Kruik zijn kruidenierswinkel over aan Albert Muilwijk (1879-1960), zoon van Aalbert Muilwijk en kleinzoon van Albert van Dijk.

Na Dingeman Berkel volgden meer brievenbestellers/postbodes in het 19e-eeuwse Zoetermeer en Zegwaart: Antonius Donker (1883-1891), Pieter Mugge (1890-1901, met onderbreking), Arie Riem (1894-1896), Leendert Berlijn (1896-1897), Jacobus Nicolaas Pijper (1897-1898), Wilhelmus Cornelis Battes (1899-1900) en in de 20e eeuw kwamen bekende namen voor als: Jan Smit, Henri van Eerden maar in 1932 ook hulpbrievenbesteller Pieter Alletus Muilwijk (geb. 1900), zoon van Aalbert Muilwijk, kleinzoon van Albert van Dijk en broer van Albert Muilwijk. Het vak blijft in de familie.

J. Smith schilderde rond 1920 het postkantoor aan de Dorpsstraat 57 (links)

Hulptelefoonkantoor 'ten plattelande'

De diensten op het hulppostkantoor werden nog verder uitgebreid. De telefoon was een nieuw communicatiemiddel. In 1881 werd in Amsterdam het eerste openbare telefoonnetwerk geopend. Voor Zoetermeer en Zegwaart werd in 1898 aangekondigd dat de dorpen een telegraafdienst met telefoonverbinding, een zogenaamd hulptelefoonkantoor kregen. 'Telefoon ten plattelande' luidde de titel van het bericht in de Telegraaf enigszins neerbuigend. Nu was de neerbuigende toon wellicht niet helemaal onterecht. Het hulptelefoonkantoor werd in het hulppostkantoor gevestigd. In het nieuwe hulptelegraafkantoor werd ook een 'openbare spreekcel' (telefooncel) geplaatst. Het zou nog acht jaar (!) duren voordat werd begonnen met aanleg van telefoonlijnen naar woonhuizen. De tijd verliep wat trager 'ten plattelande'. In 1906 werden in Zoetermeer en Zegwaart de eerste dertien telefoonaansluitingen aangelegd. Je zou verwachten dat het gemeentehuis of de burgemeester telefoonnummer 1 zou hebben. Maar nee, het eerste telefoonnummer van Zoetermeer-Zegwaart, nummer 1, had de aan de Vlamingstraat wonende graanhandelaar Gerardus Bos (Azn) (1859-1911). Het waren overigens vooral de boter- en graanhandelaars die brood zagen in het nieuwe communicatiemiddel. Zij hadden acht van de dertien telefoonverbindingen met de telefooncentrale in het hulptelefoonkantoor. Bellen kon niet op elk moment van de dag. Daarvoor was bezetting van de telefooncentrale noodzakelijk. De diensturen van de Zoetermeerse centrale waren op werkdagen van 8.00 uur tot 13.00 uur, vervolgens tussen 14.00 uur en 15.30 uur en tot slot tussen 17.00 uur en 21.00 uur. Op zon- en feestdagen (zaterdag was een werkdag) kon tussen 8.00 en 9.00 uur en tussen 13.00 en 14.00 uur gebeld worden.

De telefoonaansluitingen waren aanvankelijk geen groot succes. In 1920, veertien jaar na de eerste aansluiting, waren er nog maar 22 aansluitingen. Slechts negen meer dan in 1906. Vanaf de jaren '20 ging het harder. In 1925 waren 42 plaatsgenoten aangesloten op het telefoonnetwerk en in 1930 waren dit al 54 aansluitingen. Nummers van vervallen aansluitingen werden aan nieuwkomers verstrekt. Zo had in 1930 paarden- en strohandelaar De Mol telefoonnummer 1.

Brievengaarder Masselink

Op 1 oktober 1895 werd Frits Masselink tot brievengaarder in Zoetermeer-Zegwaart benoemd, voorheen 'geaggregeerd' (plaatsvervangend) klerk te Doetinchem. Brievengaarder was nog steeds geen dagtaak. Masselink was daarnaast ook boekhandelaar, hij verkocht sigaren en sigaretten, was gemeenteontvanger van Zoetermeer (sinds 1900) en Rijkstelefoonhouder. Masselink was te Zoetermeer ook aangesteld om op te treden als 'tusschenpersoon', "wier taak het is de ouden van dagen bij het aanvragen eener rente, als bedoeld in artt. 169 en 370 der invaliditeitswet behulpzaam te zijn". Andere tussenpersonen in Zoetermeer die daarbij hielpen waren hoofonderwijzer Van Dijk en landbouwer J.W. Groenewegen Hzn. In Zegwaart was deze taak weggelegd voor de schoolhoofden Verwers en Riezebos, kantoorbediende Ceelen, winkelier G.P. Roos Azn en graanhandelaar J.M. Boon. Veelzijdig man, die brievengaarder Masselink.

Post werd steeds populairder, zeker door de komst van de briefkaart in 1871 en de prentbriefkaart vanaf 1883. Deze konden in Zoetermeer en Zegwaart op twee plekken worden gepost, namelijk op het hulppostkantoor of in de gietijzeren brievenbus aan Den Hoorn. De plaatsgenoten die in het midden van het dorp woonden vonden dat maar lastig. Zij pleitten dan ook voor een tweede brievenbus in het Dorp, op de hoek van de Dorpsstraat en de Molenweg (Stationsstraat). De tweede brievenbus kwam er in 1904.

Het nieuwe postkantoor aan de Dorpsstraat 50, 1927 (coll. Fam. Hoogland)

In 1911 verzocht Masselink burgemeester en wethouders om zijn jaarwedde van f 250,- (voor de telefoondiensten) te verhogen. In 1911 werden door hem 3.900 telegrammen behandeld en 8.000-10.000 telefoongesprekken doorverbonden. In een gecombineerde raadsvergadering van Zoetermeer en Zegwaart in 1916 (vijf jaar ná het verzoek!) werd de verhoging van de jaarwedde van de houder van het telefoonkantoor besproken. Uit het verzoek van Masselink bleek de grote vooruitgang van de telefonie. De gemeenten konden door een hogere toeslag door het Rijk de wedde van Masselink met weinig kosten verhogen met f 100,-. Raadslid Noordam zag daar graag een verandering van diensturen tegenover staan. Raadslid Van Well pleitte voor een nóg hogere beloning zodat de brievengaarder niet verplicht werd om ook als winkelier op te treden. In 1921 werd de betrekking van Masselink als telefoonhouder opgeheven en kreeg hij zijn pensioen. Frits Masselink overleed in 1922.

In de jaren '20 en '30 was de moderne posttijd aangebroken voor Zoetermeer en Zegwaart met als kers op de taart een gloednieuw postkantoor in 1927 en een écht hoofd van het postkantoor: Aart de Kramer (1876-1973). Althans, modern door de ogen van onze voorouders bezien dan. Rond oudjaar in 1929 verwerkte het hoofpostkantoor in 's-Gravenhage maar liefst 350.000 brieven, briefkaarten et cetera op één dag. De sorteerdere legden de post op diverse hoopjes: Amsterdam, Rotterdam, buitenland, stad, grote plaatsen, 'wild' en 'boeren'. 'Wild' was alles wat niet onder een andere noemer viel. En 'boeren'? Dat betrof de post voor kleine plaatsen

in de Haagse omgeving zoals, jawel, Zoetermeer. Zoetermeer en Zegwaard hadden een lange weg afgelegd vanaf de voetboden in de eerste helft van de 19e eeuw en het eerste bestelhuis rond 1850 tot het nieuwe postkantoor in 1927, op de hoek van de Dorpsstraat en de Leidsewallen. Maar in 1929 waren wij voor de rest van Nederland nog steeds het volk 'ten plattelande' of in Haagse bewoording: 'boeren'.

Literatuur

Giphart, J., Kroniek van de PTT-diensten te Zegwaard en Zoetermeer (Zoetermeer 1985)

In 1904 kreeg Zegwaard een tweede brievenbus op de hoek van de Dorpsstraat en de Stationsstraat bij de familie Langeveld (foto Eduard Sanders)

't Seghen Waert wordt opgemaakt in Adobe InDesign. Wilt u de afbeeldingen NIET in de tekst opnemen, maar afzonderlijk als bijlage aanleveren in jpg-formaat van minimaal 300 dpi.

Kopijdatum 't Seghen Waert vrijdag 15 juli 2022

De adverteerders en de hierna genoemde bedrijven maken met hun steun de activiteiten van Oud Soetermeer mogelijk.

Van As Makelaardij bv

www.van_as.nl

Bouwmarkt De Bouwhof

www.bouwhof.com

Cammeraat IJzerwaren

www.cammeraat.nl

Flaire Online diensten

www.flaire.nl

Henneken Radio en TV

www.radiohenneken.nl

Van der Slik Caravan Centrum

www.vanderslik.nl

Bode Scholten BV

www.bode-scholten.nl

Blomsma Print & Sign

www.blomsma.nl

Wilt u ook adverteren? Neem contact op met de penningmeester:
penningmeester@oudsoetermeer.nl

Ruim 100 jaar vakmanschap en deskundigheid
in nieuwbouw, verbouw, onderhoud en renovatie.

www.gebrhuurman.nl

HENNEKEN BV Professionele verhuizers van huis uit.

- Particuliere verhuizingen
- Kantoor- en bedrijfsverhuizingen
- Nationale- en internationale verhuizingen
- Verhuishwinkel
- Verwarmde en beveiligde inboedel-/archiefofslag

Goudstraat 51
2718 RD Zoetermeer
Telefoon: +31 (0)79-361 13 68
E-mail: info@henneken.nl
Internet: www.henneken.nl

Van Veen
Schoenen

Dorpsstraat 83 - 2712 AE Zoetermeer - Telefoon (079) 316 31 65
www.vanveenschoenen.nl - vanveenschoenen@gmail.com

vers, vriendelijk, vakkundig

't Kaashuys

Miereakker 20
 Reeuwijk
 0182-300797
 Dorpsstraat 103
 Zoetermeer
 079-3167616

Weydeland Kaas, buitenlandse kazen,
 verse noten, olijven en tapenades, mooie wijnen
 diverse specialiteiten

DINER & PARTYBOERDERIJ
Het Wapen van Zoetermeer
Nostalgie van "In de Drie Hooibergen"
 "VOOR ELKE GELEGENHEID EEN UNIEKE LOCATIE"

TROUWEN FEESTEN & PARTIJEN PRIVÉ DINER ZAKELIJKE EVENEMENTEN UITVAART

Wij zijn dagelijks geopend van 10.00 uur tot 15.00 uur voor bezichtigingen,
 aanvragen en informatie.

www.hetwapenvanzoetermeer.nl
 079 - 76 000 55
 Zegwaartseweg 31 | 2723 PA ZOETERMEER
info@hetwapenvanzoetermeer.nl

VERENIGINGSNIEUWS

Van de voorzitter

Het lijkt erop dat we Corona zijn vergeten. Overal is er weer veel drukte en er zijn veel activiteiten. Uit alles blijkt dat we weer snakken naar vrijheid en de laatste twee vervelende jaren willen inhalen. Toch ligt er nog wel schaduw over deze vrijheid, wat zal het virus doen in het najaar en welke maatregelen horen hier dan bij? Ook zijn er zorgen over de inval van Rusland in Oekraïne en wat zijn hiervan (ook de economische) gevolgen voor de hele wereld.

Maar wat op dit moment overheerst is dat het glas halfvol is en dat we met een positief gevoel de zomer ingaan. Dat gevoel is er ook bij onze vereniging. De vrijwilligers in de werkgroepen zijn weer enthousiast bezig met hun werk. Er zijn al een aantal tentoonstellingen geweest en ook voor de rest van het jaar zijn mooie en interessante presentaties te verwachten

Gelukkig hebben we in de achterliggende periode het aantal actieve vrijwilligers op peil kunnen houden. Er is zoveel werk te doen (ook bij korte projecten) dat vrijwilligers altijd welkom zijn, als u interesse hebt – meld u aan. Zonder vrijwilligers kunnen we niet bestaan

Het bestuur is op dit moment bezig met een aantal onderwerpen met betrekking tot de toekomst.

Voor de aanpassing van de voorgevel is door de gemeente nu vergunning verleend en de materialen hiervoor zijn besteld. Door een aantal bestuursleden wordt nagedacht over de presentatie van de vereniging intern in ons pand maar ook naar buiten, hierbij is communicatie zeker een onderdeel. We doen een quick-scan naar de staat van onze automatisering, vragen hierbij zijn of we kwetsbaar zijn en waar verbeteringen als gevolg van nieuwe technologie mogelijk of noodzakelijk zijn.

Er wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor digitalisering van een groot aantal films.

Ook is er aandacht voor het ledental: de laatste jaren is het aantal leden licht dalend en de gemiddelde leeftijd van de leden neemt toe. Hoe we nieuwe leden werven en het liefst met een gemiddeld lagere leeftijd is een mooie opgave.

We hopen op een mooie zomer waarin we onze geplande activiteiten kunnen realiseren. Ik wens U veel leesplezier!

Jan de Ruiter

Verslag van de Algemene Ledenvergadering op 14 april 2022

Aanwezig: 25 leden, waarvan 4 bestuursleden

1. Opening

Met een hartelijk welkom, in het bijzonder aan de ereleden Botine Koopmans en Bob Switzar, opent voorzitter Jan de Ruiter de vergadering. In zijn openingswoord geeft hij aan dat onze vereniging het afgelopen jaar relatief goed met de Corona maatregelen heeft om kunnen gaan. Ondanks dat er ook in 2021 nauwelijks activiteiten naar buiten konden worden georganiseerd, is het bestuur en de verschillende werkgroepen toch regelmatig bij elkaar gekomen en hebben zij veel niet direct zichtbare zaken geregeld. Ook voor dit jaar staan er veel activiteiten gepland en veel daarvan zal in het teken staan van 'Zoetermeer 60 jaar Groeistad'.

Na een dankwoord aan bestuursleden en de vrijwilligers van de verschillende werkgroepen, die ondanks de beperkingen door Corona, steeds weer bereid waren om zaken voor de vereniging te regelen en uit te voeren, stelt hij voor om over te gaan naar de door de aanwezigen vastgestelde agenda.

2. Mededelingen en ingekomen stukken

Bericht van verhindering is ontvangen van: de dames Van der Spek, Vos, Verhoeff, De Kler en de heren Van der Burg, Reitsma, Oskam, Vermeulen en De Kler.

3. Verslag van de ALV van 13 oktober 2021

Het verslag wordt vastgesteld. Naar aanleiding van dit verslag geeft de voorzitter nog de volgende toelichting:

De keuken in Dorpsstraat 132 is inmiddels verplaatst en aan de verdere inrichting wordt gewerkt. Het eerste voorstel voor aanpassing van de voorgevel is door de gemeente afgewezen. Het bijgestelde voorstel is inmiddels wel goed gekeurd. De pui komt wat naar voren; de etalage komt op de rooilijn maar de inrit blijft. Een en ander betekent overigens wel een kostenplaatje dat € 5000,00 hoger uitpakt dan aanvankelijk was begroot en gefinancierd (onder meer door de Obligatieregeling 2021).

4. Jaarverslag 2021

Dit verslag wordt vastgesteld.

5. Jaarrekening en verantwoording 2021

Er zijn geen vragen of opmerkingen. De stukken worden vastgesteld.

6. Verslag van de kascontrole-commissie

De voorzitter leest het verslag van de commissie voor en mevrouw Van der Velden geeft een toelichting op het onderzoek en het positieve resultaat. De stukken worden vastgesteld en aan het bestuur wordt decharge verleend.

7. Benoeming van nieuw lid van de kascontrole-commissie

De heer F. Michielen heeft twee jaar in de commissie gezeten en is volgens de statuten niet herkiesbaar. De voorzitter bedankt hem voor zijn inzet. Met instemming van de vergadering zal naast mevrouw M. van der Velden, de heer E. Fanoy zitting nemen in de kascontrole-commissie 2022. Als reserve-lid wordt de heer J. van Es aangewezen.

8. Jaarplan 2023 en begroting 2023

Het jaarplan is zonder op- en aanmerkingen vastgesteld. Op basis hiervan wordt voor het eind van dit jaar nog een Activiteitenplan opgesteld. Het jaarplan moet voor eind augustus dit jaar bij de Gemeente worden ingediend in het kader van de aanvraag om subsidie voor 2023.

Ook de begroting voor 2023 is vastgesteld. Op een vraag over de omvang van de uitgegeven obligaties werd door de penningmeester aangegeven dat dit niet terug is te zien in de begroting maar op de balans.

9. Uitloting van vier obligaties

Op ludieke wijze (met een bingo-apparaat) en onder toezicht van mevrouw Kranen namens de leden, worden door de voorzitter vier obligaties uitgeloot. Het betreft de nummers: 13, 17, 23 en 33.

De bezitters van de obligaties met genoemde nummers, worden zo spoedig mogelijk per mail geïnformeerd over deze uitloting. Uitbetaling zal plaats vinden op 1 september 2022.

10. Bestuurszaken

In een ruimhartige verklaring licht de voorzitter toe dat mede door de beperkingen vanwege het Coronavirus, het rooster van aftreden de afgelopen twee jaar niet aan de orde kon worden gesteld. De ALV stemt in met de herbenoemingen van de heren De Ruiter en Bekking die in 2021 aftredend waren. Ook wordt ingestemd met de herbenoeming van de heer Vermeulen die dit jaar aftredend is.

11. Rondvraag

Mevrouw Koopmans memoreert de vertoning van de film Post 45 door het Architectuurpunt op 19 april a.s. in het CKC. De leden van het HGOS, die op de wachtlijst stonden omdat vertoning op 21 november 2021 vanwege Corona werd afgelast, zijn inmiddels voor de 19e april alsnog uitgenodigd.

De heer van Es benadrukt nog eens dat hij blij is met de 'zelfstandige positie' van het HGOS, ondanks verhalen over mogelijke fusies, samenwerkingen e.d. De voorzitter beaamt dit maar geeft ook aan dat dit soort verhalen waarschijnlijk niet zal stoppen! De heer Boonekamp vraagt aandacht voor het feit dat Molen De Hoop dit jaar 125 jaar bestaat en dat er in de komende maanden bijzondere activiteiten zullen zijn om dit heuglijke feit te vieren. Het streven van Stichting Molen de Hoop is om (weer) nieuwe donateurs te werven.

Tot slot vraagt de voorzitter aandacht voor de komende expositie in Dorpsstraat 132

vanaf 23 april 2022: "Vreemde kostgangers in Zoetermeer, voor, tijdens en na WO II". De expositie verhaalt met name over mensen die na WO II in Zoetermeer zijn blijven wonen.

12. Sluiting

De voorzitter bedankt alle aanwezige leden voor hun deelname en betrokkenheid en sluit de vergadering.

Na een korte pauze wordt een film van de Werkgroep Film van het HGOS vertoond over "Zoetermeer na de bevrijding van de Tweede Wereldoorlog".

Jan van der Spekprijs

Wellicht heeft u in de lokale media gelezen over het stemmen voor de Jan van der Spekprijs. Deze wordt uitgereikt aan een persoon of instantie die zich heeft ingezet voor het behoud van het cultureel-historisch erfgoed in Zoetermeer. Tijdens de 'Old-timer dag' in de Dorpsstraat op 21 mei jl. nodigden wij bezoekers uit hun voorkeur aan te geven voor één van de genomineerde panden. Velen hebben dat gedaan. Mocht u deze stemming hebben gemist dan stellen wij u langs deze weg graag in de gelegenheid om als HGOS lid alsnog uw voorkeur aan te geven.

De genomineerde panden zijn:

Keuze A **Herenhuis Akkerlust Vlamingsstraat 49**

Bouwjaar 1866, rijksmonument. Afgelopen jaar zijn gevel en interieur gerenoveerd waarbij in het interieur een aantal oorspronkelijke elementen is teruggekeerd.

Keuze B **Kunstgarage Franx, Vlamingsstraat 1-3**

Bouwjaar 1923. De voormalige woning bij het garagebedrijf Franx is afgebroken en herbouwd met behoud van de vorm en de gevel. Het garagebedrijf is omgevormd tot kunstgarage Franx.

Keuze C **Woonhuis Schinkelweg 75**

Bouwjaar 1906. Het was ooit de woning van de graanhandelaar Boon. De gevel en kroonlijst van deze woning zijn in (nagenoeg) oorspronkelijke staat hersteld.

Keuze D **'t Oude Huis, Dorpsstraat 7**

Villa uit 1872. De stijl van dit rijksmonument is gebaseerd op de Hollandse classicistische landhuisbouw uit de late 17e en 18e eeuw. Bij de restauratie in 2021 zijn veel oorspronkelijke delen van het interieur teruggebracht. Ook de nieuwe uitbouw is verbeterd ten opzichte van de oude.

U kunt tot 1 augustus stemmen door eenvoudig uw keuze A, B, C of D te mailen naar che@oudsoetermeer.nl. Graag in het onderwerp in de kop van de mail "stem Van-der-Spekprijs 2022" vermelden.

Mede op basis van de uitkomsten van de stemming neemt het bestuur van het HGOS een beslissing over wie van de genomineerden de winnaar zal worden. De uitkomsten van de stemming, het besluit over de winnaar en de prijsuitreiking zullen na de zomer bekend worden gemaakt in de lokale media, 't Seghen Waert en de website.

Nieuwe leden

We heten de volgende nieuwe leden van harte welkom:

Mw M. van Alphen, Zoetermeer	Dhr E.G.T.M. Jacobs, Zoetermeer
Mw M. Arora, Zoetermeer	Dhr W. de Kater, Abcoude
Dhr F. Bakker, Zoetermeer	Dhr H. Koppejan, Zoetermeer
Dhr W. Boeije, Zoetermeer	Mw A.C. Lens, Zoetermeer
Dhr J.H.M. Claassen, Zoetermeer	Dhr R. van Soelen, Zoetermeer
Mw L. Cupido, Zoetermeer	Dhr J.A. van Woerkom, Zoetermeer
Dhr R. Jansen, Zoetermeer	

Aanmelden als lid kan via www.oudsoetermeer.nl of per post via Dorpsstraat 132, 2712 AN Zoetermeer. Vermeld uw naam, adres, geboortedatum, m/v, email-adres en of u zich opgeeft als lid, jeuglid (tot 18 jaar) of gezinslid (tweede op hetzelfde adres).

Graag houden wij u via email op de hoogte van nieuws betreffende Oud Soetermeer, bijvoorbeeld in de vorm van aankondigingen en de NieuwsFlits.

U kunt uw email-adres doorgeven (alsnog niet eerder gedaan) aan:

ledenadministratie@oudsoetermeer.nl, met vermelding van uw naam en adres

Ridder Jan de Ruiter

Onze voorzitter werd net als vijftien andere Zoetermeeders op 26 april meegelokt naar het Stadstheater. Hij moest met de anderen plaats nemen op het podium om voor een volle zaal een relaas van burgemeester Michel Bezuijn aan te horen. Alle mensen op het podium hadden iets gezamenlijks: ze zetten zich al tientallen jaren met onmetelijke energie in voor de samenleving. Een aantal mensen was benoemd tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau maar er waren ook twee inwoners met een iets 'hogere' onderscheiding: Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Eén van hen was Roeland den

Bron: Zoetermeer actief

Hollander die de orde 'met de zwaarden' elders door minister Ollongren kreeg opgespeld. De tweede was Jan de Ruiter, onze voorzitter. Hij kreeg de onderscheiding, zoals de burgemeester vertelde omdat hij vele jaren actief was in de Raad van Handel en Industrie en de RABO-bank, als ook de laatste jaren bij de Dorpsstraat eigenaren. Na zijn pensionering in 2014 werd hij actief in de Historische Kring Benthuizen en bij Oud Soetermeer en is bij beide voorzitter geworden. "Dat doe ik wel" is in zijn vrijwilligerswerk een gevleugelde uitdrukking geworden.